

Utnäset. Koralltaggsvamp (mitten). Foto: Elisabeth Karlsson

Naturreservatet Utnäset erbjuder strandnära promenader i gammelskog, med vackra utblickar över Vättern från många små uddar med klippstränder. I skyddade vikar finns fina sandstränder för den som vill ta ett bad. På öarna häckar bland annat fiskgjuse, trutar, fiskmåsar och skrak. I reservatet finns en tre kilometer lång naturstig samt en rastplats.

Vild skärgård

Utnäset består av en vildmarkspräglad kuststräcka och skärgård. Stränderna kantas av klippor som skjuter ut i ett flertal små uddar. Många klippor har slipats till släta hållar av inlandsisen. Öarna består av urberg som täcks av ett tunt jordtäckje. På exponerade klippor hittar du gul fetknopp, ängsvädd och timjan. Här har också den ovanliga och hotade laven *Peltula påträffats*. Skogen är gammal och marginellt påverkad av modernt skogsbruk. Äldst är skogen på de yttre öarna med över 300 år gamla träd. På Stora Ilaholmen har skogen brunnit för inte så länge sedan. Tallen med sin tjocka bark klarar brand bättre än den känsliga granen. Hackspettar, insekter och ljuskrävande växter gynnas också av brand.

Den gamla skogens variation

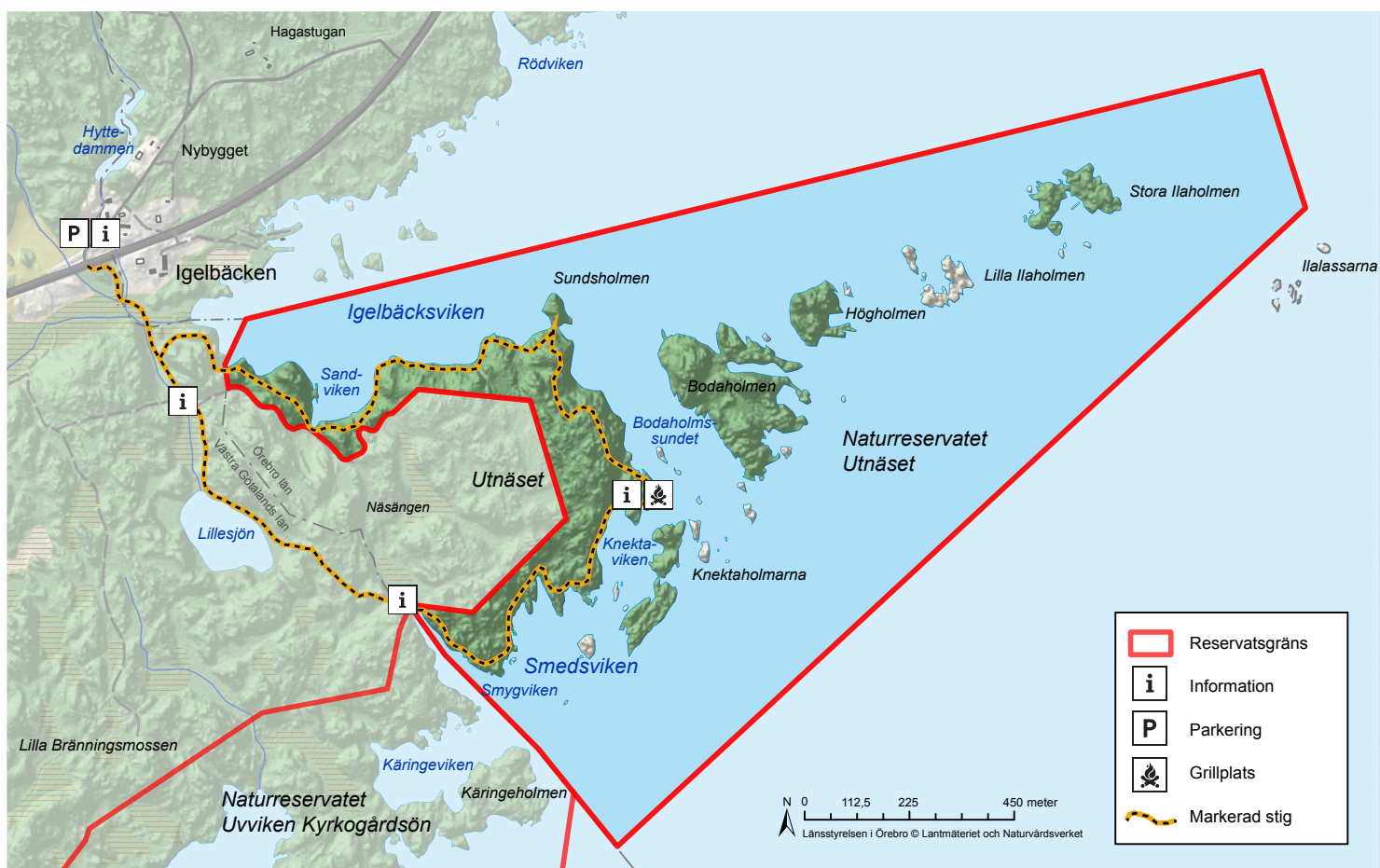
En gammal skog som får sköta sig själv uppvisar en stor variation. Träd i olika åldrar och täthet skapar en mängd olika livsmiljöer som lockar ett stort antal olika djur, växter, svampar, mossor och lavar. Gamla träd och död ved hyser många specialiserade arter. Arter som har svårt att klara sig i modernt brukade skogar, exempelvis

vedlevande insekter som grön aspevedbock och stekelbock. Aspevedbockens larver lever i veden på gamla och döda aspar, liksom den vackra koralltaggsvampen. På de torra hållmarkerna växer främst tall som tål torka bäst. Många tallar är gamla, vilket gläder den kräsna talltickan som väljer minst 100-åriga träd. På marken i den öppna tallskogen växer ljung, lingon och olika lavar. I de fuktigare skrevorna breder träd som gran, rönn och asp ut sig. Skuggiga stränder kantas av pors, klibbal och olika starrar.

Fågel, fisk och mittemellan

Vättern är känd för sitt klara vatten som för tanken till havet. Vattnet är fattigt på näring och växtligheten är därför sparsam. Bland de vattenlevande växterna finns många spännande namn. Vad sägs om sylört, styvt braxengräs, hårslinga och gäddnate? Vid långgrunda stränder hittar du notblomster och strandranunkel. I Vättern finns ett 30-tal olika fiskarter samt signalkräfta. Längs stränderna har bävern fällt stammar av olika lövträd. På öarna häckar fåglar som fiskgjuse, trutar, fiskmåsar och skrak.

§ Tänk på att det inte är tillåtet att:

- skada markytan
- störa djurlivet
- plocka blommor, lavar och vedlevande svampar eller på annat sätt genom plockning eller uppgrävning skada växtligheten
- utföra ristningar på torrträd eller bark eller att skada omkullfallna träd
- göra upp eld annat än på anvisad eldplats
- tälta
- framföra motordrivna fordon eller cykla
- sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt inskrift eller liknande anordning
- anordna orienteringskontroller eller snitslade spår
- utan tillstånd från länsstyrelsen bedriva insamling av insekter eller andra evertebrater

Vägbeskrivning

Utnäset ligger 25 km söder om Askersund, längs riksväg 49, strax före västgötagränsen. Från riksväg 49, sväng av vid Igelbäckens intill länsgränsen. P-plats finns vid Igelbäckens hytta, passera riksväg 49 för att komma till den markerade stigen till reservatet.

Fakta

Bildat år: 2006

Areal: 121 hektar

Markägare: Naturvårdsverket samt enskilda

Förvaltare: Länsstyrelsen

Området ingår i EU-nätverket Natura 2000